

Kutatás-fejlesztés, 2014

Tartalom

Összegzés	1
Kevesebbet költöttek beruházásokra	1
Újra emelkedett a vállalkozások által finanszírozott hányad	2
Tovább erősödött a vállalkozások szerepe	2
Dominál a kísérleti fejlesztés	3
A növekedésben a műszaki tudományok meghatározóak	3

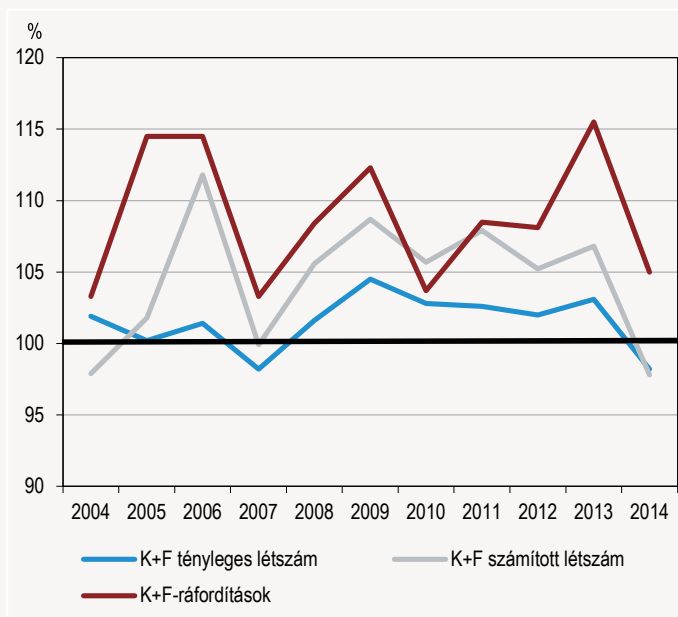
Összegzés

2014-ben kutatás-fejlesztésre nemzetgazdasági szinten 441 milliárd forintot fordítottak, 5%-kal többet, mint 2013-ban. A K+F-ráfordítások GDP-hez viszonyított aránya a 2013. évi 1,41-ről 1,38%-ra változott. Mérséklődött a K+F-létszám részesedése az összes foglalkoztatottak létszámából (0,9%).

Az országban 2994 kutatóhely működött, 165-tel (5,2%-kal) kevesebb, mint 2013-ban. A K+F tényleges létszáma a kutatóhelyek számánál kisebb ütemben (1,8%-kal), 57,2 ezer főre, a K+F számított létszáma pedig (2,2%-kal) 37,3 ezer főre csökkent. Ezzel szemben a kutatók tényleges és számított létszáma is emelkedett, 3,7, illetve 4,7%-kal. Ennek következtében részarányuk szintén növekedett, így a teljes munkaidejű dolgozóra átszámított összes létszám több mint 70%-a kutató. Az egyéb fizikai és nem fizikai foglalkozású K+F-személyzet számított létszáma 20, a segédszemélyzeté közel 12%-kal lett kevesebb.

1. ábra

Tényleges és számított K+F-létszám, K+F-ráfordítások
(előző év=100%)

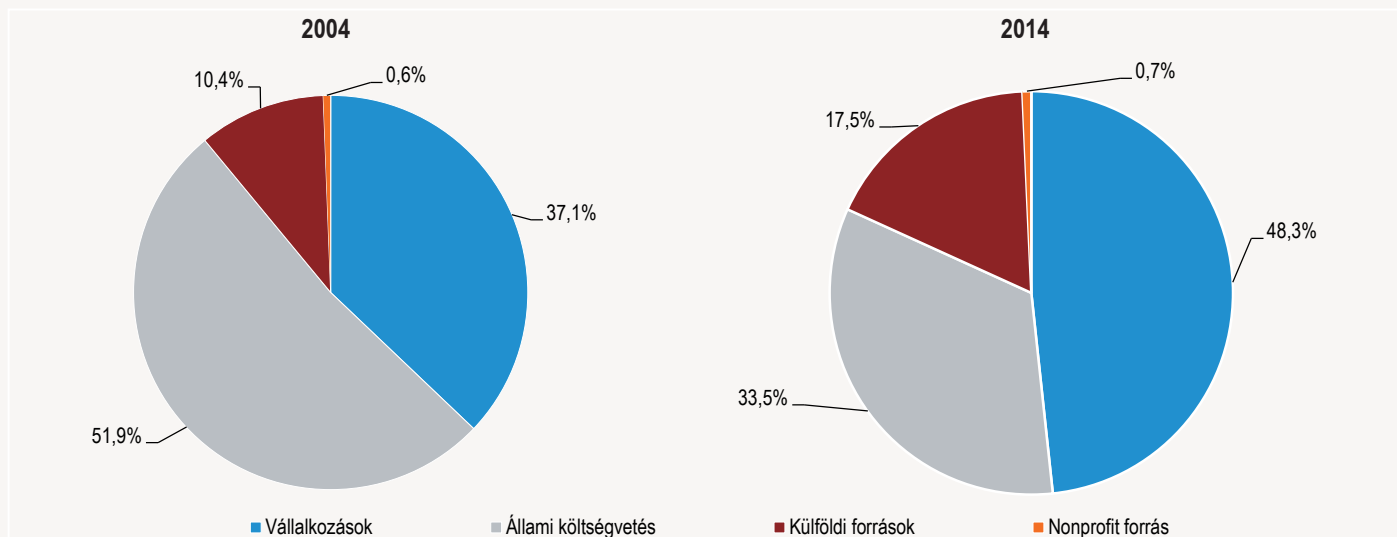

Kevesebbet költöttek beruházásokra

2014-ben a K+F-ráfordításon belül a költségek összege 372,2 milliárd forint volt, 9,2%-kal több az előző évihez képest. Ezzel szemben **K+F-beruházásra** – a megelőző év magas bázisához képest – 14%-kal

2. ábra

A K+F-ráfordítások forrásainak összetétele

kevesebbet, 63,5 milliárd forintot fordítottak. A jelentős csökkenés ellenére ez az összeg még mindig 12%-kal magasabb, mint a 2012. évi. A legnagyobb, 46%-os visszaesés a kutató-fejlesztő intézeteknél és egyéb költségvetési kutatóhelyeknél következett be, de a vállalkozások is 5,3%-kal kevesebbet költöttek beruházásra. Nemzetgazdasági szinten a K+F-beruházások visszaesésének fő oka az államháztartási szektor építési beruházásainál végbement 89%-os csökkenés, ami az előző két évben végrehajtott nagyarányú ingatlanfejlesztéssel függött össze. A beruházásokon belül változatlanul a gépberuházásokra fordították a legnagyobb összeget, 40,2 milliárd forintot (63%-os részesedés).

A **költségek** között 2014-ben is a bérek és jövedelmek tették ki a legnagyobb részt, átlagosan 59%-ot, ami 1,5 százaléppal több, mint 2013-ban volt. A személyi juttatásokra fordított költségek aránya valamennyi szektorban emelkedett, a legnagyobb mértékben a felsőoktatásban. Hagyományosan itt a legmagasabb a személyi kiadások aránya, 2014-ben 72% volt, ezzel szemben a vállalkozásoknál mindössze 55%.

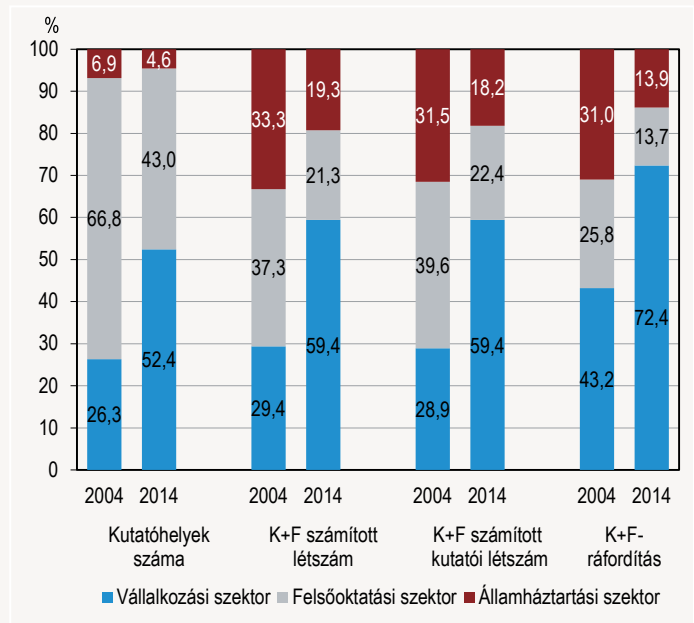
Újra emelkedett a vállalkozások által finanszírozott hányad

A K+F-ráfordítások **finanszírozásában** újra nőtt a vállalkozások és tovább emelkedett a külföldi források aránya, az állami költségvetése pedig kisebb lett. 2014-ben a vállalkozásoktól származó 213 milliárd forint az összes ráfordítás 48%-át tette ki, míg egy évvel korábban a 47%-át. Az állami költségvetés 2013. évi 36%-os aránya 34%-ra mérséklődött, a külföldi forrásoké 17-ről 18%-ra nőtt.

A több mint egy évtizede tartó struktúraváltozás kimutatásához a 2014. évit a tíz évvel ezelőttihez viszonyítjuk. 2004-ben a vállalkozások a K+F-ráfordítások alig több mint egyharmadát finanszírozták, 2014-ben már közel felét. Ez annak következménye, hogy míg az üzleti szféra az utóbbi tíz évben megháromszorozta, a külföld megnégyszerezte, addig az állami költségvetés csak másfélszeresére növelte a kutatás-fejlesztésre fordított összeget.

3. ábra

A K+F fő jellemzőinek szektoronkénti megoszlása

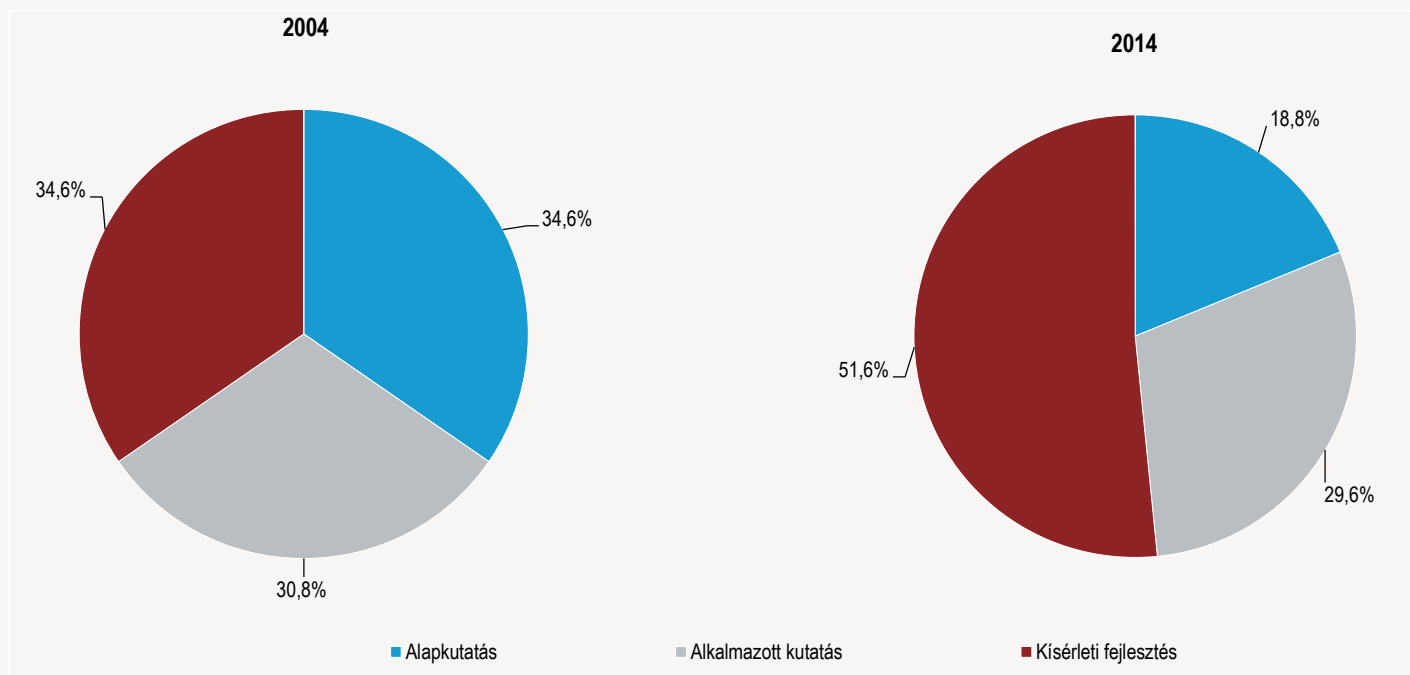

Tovább erősödött a vállalkozások szerepe

2014-ben az egyes **szektorok K+F-aktivitása** a korábbi évekhez hasonló volt. Míg a vállalkozási szektorban működő kutatóhelyek és az ott K+F-tevékenységet végzők aránya a nemzetgazdasági összesenből a 2013. évihez képest kismértékben csökkent, addig a K+F-ráfordításokból való részesedésük a másik két szektor rovására – 2,1 százaléppal – tovább emelkedett, 72%-ra. A K+F-tevékenységet jellemző valamennyi

4. ábra

A K+F-ráfordítások megoszlása a K+F-tevékenység típusa szerint

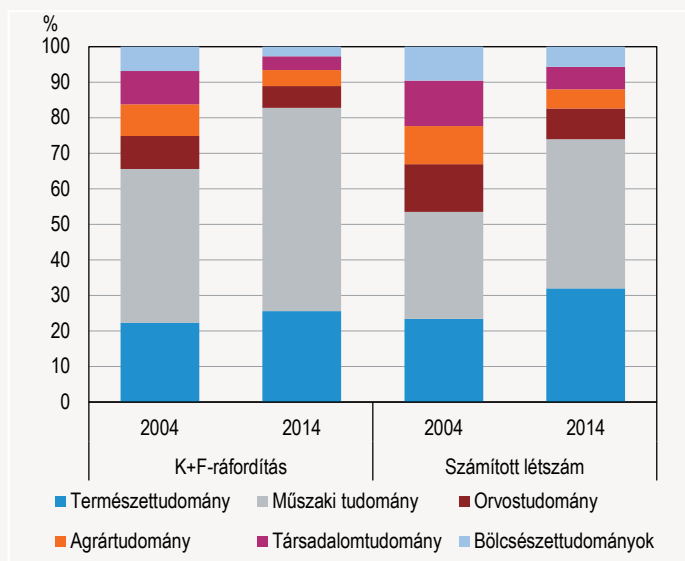
mutató szerint a legnagyobb súlyt az üzleti szféra képviseli. Az államháztartási és a felsőoktatási szektor egyaránt veszített jelentőségéből, ami legnagyobb mértékben a K+F-ráfordítások alakulásában jelentkezik. Míg 2004-ben ebben a két szektorban költötték el az összes kutatás-fejlesztésre fordított összeg 57, addig 2014-ben 28%-át. A kutatóhelyek számánál és a K+F-létszámnál ennél ugyan kisebb, de szintén jelentős az aránycsökkenés. Az egyes szektorok súlyának ilyen irányú változása azzal magyarázható, hogy az állami költségvetésből kutatás-fejlesztésre fordított összegek sokkal kisebb ütemben növekednek, mint a vállalkozásoktól és a külföldről származók, miközben a felsőoktatási és az államháztartási szektor legfőbb forrása változatlanul a központi költségvetés.

Dominál a kísérleti fejlesztés

A kutatás-fejlesztési tevékenység ráfordításaiban a kísérleti fejlesztésre fordított összegek részaránya – az átlagosnál gyorsabb fejlődés következtében – évről évre emelkedik. 2004-ben 35, 2014-ben pedig 52% volt, ami 2013-hoz képest is 2,4 százalékpontos növekedés. Ez a jelentős változás elsősorban abból adódik, hogy a K+F területén legdinamikusabban fejlődő vállalkozási szektor döntő részben (66%) kísérleti fejlesztést végez. Az alkalmazott kutatásra és különösen az alapkutatásra – mint közvetlenül nem hasznosuló K+F-tevékenységre – számottevően kevesebbet fordítanak. Ezzel ellentétben a másik két szektorban 2014-ben a K+F-ráfordítások több mint fele az alapkutatásoknál jelentkezett – a kutatóintézeteknél 55, a felsőoktatásban 52% –, és a kísérleti fejlesztés aránya 16, illetve 11% volt. Ez a megoszlás az államháztartási szektorban szinte megegyezik a 2004. évvel, az egyetemek, főiskolák kutatóhelyein viszont tíz évvel ezelőtt alacsonyabb volt az alapkutatás (47%) és magasabb a kísérleti fejlesztés (16%) hányada.

5. ábra

A K+F számított létszám főbb tudományágak szerinti megoszlása

A növekedésben a műszaki tudományok meghatározóak

A K+F-tevékenység nem azonos intenzitású az egyes tudományágakban, és változásuk üteme, esetenként iránya is különböző. Ez mind a kutatás-fejlesztési ráfordítások, mind a K+F-létszám alakulásában megmutatkozik. Kizárólag a ráfordítások elemzése elfedi az egyes tudományterületek eltérő erőforrásigényét. A műszaki, a természettudomány és az orvostudomány területein általában nagyobb befektetés szükséges, mint a bölcsészeti- vagy társadalomtudományok esetében.

Az elmúlt években elsősorban a technológia fejlődését előmozdító műszaki tudományos K+F-tevékenységben volt az átlagosnál nagyobb a növekedés, ezért a K+F-ráfordításokból való részesedése 2004-ről

2014-re 43-ról 57%-ra emelkedett, és a K+F számított létszám hányada is nőtt (30-ról 42%-ra). Ha nem is ilyen mértékű, de jelentős volt a természettudományok fejlődése is. E két tudományterületen főként a legdinamikusabban növekvő vállalkozási kutatóhelyek tevékenykednek. A legnagyobb visszaesés a társadalom-, az agrár- és a bölcsészettudományoknál következett be. Az orvostudományok K+F-ráfordításokból való részesedése a 2004. évi 9,3-ről 2014-re 6,1%-ra zsugorodott, a K+F számított létszám aránya pedig ennél is nagyobb mértékben csökkent.

1. tábla

A K+F fontosabb adatainak régiók szerinti megoszlása, 2014

Terület	Kutatóhelyek száma	Összes foglalkoztatott	Ebből: kutató, fejlesztő	Ráfordítások folyó áron
		teljes munkaidejű dolgozóra átszámított létszáma		
Közép-Magyarország	52,5	64,7	68,2	64,4
Közép-Dunántúl	6,1	7,2	6,9	8,1
Nyugat-Dunántúl	7,0	4,6	4,3	5,0
Dél-Dunántúl	5,9	4,1	3,5	2,7
Észak-Magyarország	6,4	3,7	3,2	4,0
Észak-Alföld	9,3	6,5	6,0	8,0
Dél-Alföld	12,8	9,2	7,9	7,7
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0

A kutatás-fejlesztés területi eloszlása az elmúlt néhány évben nem változott számottevően. 2014-ben is kiemelkedett Közép-Magyarország részesedése, ami nagyobb volt a tíz évvel korábnál. A 2013. évhez képest nincs változás abban sem, hogy Dél-Dunántúl a sereghajtó, elmaradva a K+F-aktivitását tekintve évekig utolsó helyen lévő Észak-Magyarországtól.

2. tábla

A száz kutatóra, fejlesztőre (teljes munkaidejű egyenértékben) jutó publikációk száma, 2014

Megnevezés	Kutató-fejlesztő intézet és egyéb kutatóhely	Felsőoktatási kutató-fejlesztő hely	Vállalkozási kutató-fejlesztő hely	Összesen
				(darab)
Megjelent könyvek és könyvfejezetek	61	137	1	42
ebből: magyar nyelvű	43	95	1	29
idegen nyelvű	18	42	1	13
Megjelent cikkek	161	322	6	105
ebből: magyar nyelvű	60	142	3	45
idegen nyelvű	101	180	3	60

A K+F-tevékenységhez kapcsolódó publikációs tevékenység 2014-ben az előző évihez hasonlóan alakult. Miközben emelkedett a magyar és az idegen nyelven megjelent könyvek, továbbá az idegen nyelvű cikkek, valamint – kiemelkedően az elfogadott – értekezések száma, az elektronikus formában közzétett művek és a konferenciakiadványoké sokkal kevesebb lett. Változatlanul az egyetemen, főiskolán dolgozók járnak az élen a publikálás terén. A száz kutató-fejlesztőre jutó publikációk száma a felsőoktatási szektorban több mint kétszerese az államháztartási szektorénak, a vállalkozásoknál pedig változatlanul elenyésző.

További adatok, információk (linkek):[Táblázatok](#)[Módszertan](#)**Elérhetőségek:**kommunikacio@ksh.hu[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu